

[Forside](#) / [Uttalelser](#) / Innsyn i dokument i en sak etter barnevernsloven

Innsyn i dokument i en sak etter barnevernsloven

2.5.2024 (2024/615)

Saken gjelder Statsforvalteren i Nordlands avgjørelse om å avslå krav om innsyn i et brev om innhenting av opplysninger i en undersøkelsessak etter barnevernsloven. Statsforvalteren mente at en rekke opplysninger i dokumentet var underlagt taushetsplikt. Dokumentet ble unntatt innsyn i sin helhet, fordi taushetsbelagte opplysninger utgjorde den vesentligste delen av dokumentet.

Sivilombudet kom til at opplysninger om bakgrunnen for innhenting av opplysningene og de spesifikke punktene opplistet i brevet, samt saksbehandlers telefonnummer, ikke var opplysninger underlagt taushetsplikt etter barnevernsloven § 13-1. Videre kom sivilombudet til at det var tvil om opplysninger om avsenderkommunen var underlagt taushetsplikt etter bestemmelsen. Det var derfor også tvil om dokumentet kunne unntas fra innsyn i sin helhet, jf. offentleglova § 12 bokstav c.

Sivilombudet ba Statsforvalteren behandle saken på nytt, og om å bli orientert om utfallet av den nye behandlingen.

Sakens bakgrunn

(1) X (heretter klageren) ba om innsyn i seks dokumenter hos barnevernstjenesten. Kravet ble avslått, fordi dokumentene inneholdt opplysninger som er underlagt taushetsplikt, jf. offentleglova § 13, jf. barnevernsloven § 13-1. Klageren påklaget avslaget, og saken ble sendt til Statsforvalteren i Nordland for klagebehandling. Barnevernstjenestens avgjørelse for fire av dokumentene ble delvis omgjort. Statsforvalteren mente at opplysninger som er underlagt taushetsplikt måtte unntas fra innsyn, men at det ikke var hjemmel for å unnta dokumentene fra innsyn i sin helhet. To av dokumentene mente Statsforvalteren det var

hjemmel for å unnta i sin helhet, fordi taushetsbelagte opplysningene utgjorde den vesentligste delen av dokumentene, jf. offentleglova § 12 bokstav c.

(2) Klageren klaget saken inn til ombudet 2. februar 2024. I klagen gjorde han blant annet gjeldende at det ikke var hjemmel for å unnta et brev om innhenting av opplysninger i en undersøkelsessak fra innsyn i sin helhet. Vi fant grunn til å undersøke denne siden av saken nærmere.

Våre undersøkelser

(3) I brev 29. februar 2024 herfra ba vi Statsforvalteren avmerke opplysningene som var unntatt fra innsyn i medhold av offentleglova § 13, og om å begrunne nærmere hvorfor de unntatte opplysningene utgjorde den vesentligste delen av dokumentet, jf. offentleglova § 12 bokstav c.

(4) Statsforvalteren oversendte en versjon av dokumentet der opplysninger om personers navn, fødselsdato og personnummer var avmerket. Opplysninger om avsenderkommune, bakgrunnen for innhenting av opplysningene og temaene barnevernstjenesten ønsket opplysninger om, samt saksbehandlers telefonnummer, var også avmerket.

(5) Statsforvalteren skrev at de under tvil hadde kommet til at opplysninger om avsenderkommunen skulle unntas fra innsyn. Unntaket var begrunnet med at opplysningene indikerte bostedskommune for vedkommende dokumentet omhandlet. Under henvisning til Prop. 133 L (2020-2021) punkt 19.1.1.1, skrev Statsforvalteren at det ikke var klart at innsyn «ikke vil skade tilliten til barnevernstjenesten».

(6) Som begrunnelse for å unnta opplysninger om bakgrunnen for innhenting av opplysningene og temaene barnevernstjenesten ønsket opplysninger om, skrev Statsforvalteren følgende:

«Slik vi ser det gir de opplistede punktene et bilde eller en indikasjon på hva som er bakgrunnen for innhenting av opplysningene, og omfattes dermed av taushetsplikten i bvl. § 13-1. De opplistede punktene kan ikke knyttes til bestemte personer, men innholdet gir likevel opplysninger som avslører bakgrunnen for barnevernets interesse i saken, og bør etter vår vurdering unntas fra innsyn.»

(7) Endelig mente Statsforvalteren at saksbehandlers telefonnummer skulle unntas fra innsyn, fordi barnevernsansatte er særlig utsatt for hets og lignende.

(8) Statsforvalteren mente at dokumentet kunne unntas fra innsyn i sin helhet, jf. offentleglova § 12 bokstav c. Det ble vist til at opplysningene det kunne gis innsyn i utgjorde

uvesentlig informasjon som ikke ga selvstendig mening, jf. Justis- og politidepartementets Rettleiar til offentleglova, G-2009-419, s. 70.

(9) Klageren fikk mulighet til å kommentere svaret.

Sivilombudets syn på saken

(10) Saken gjelder Statsforvalterens avgjørelse om å avslå krav om innsyn i et brev om innhenting av opplysninger i en sak etter barnevernsloven. Det sentrale spørsmålet i saken er om opplysninger i brevet er underlagt taushetsplikt i medhold av barnevernsloven § 13-1.

(11) Hovedregelen etter offentleglova er at forvaltningens saksdokumenter, journaler og lignende registre er åpne for innsyn. Unntak fra hovedregelen må ha hjemmel i lov eller forskrift gitt med hjemmel i lov, jf. offentleglova § 3. Et slikt unntak er opplysninger underlagt taushetsplikt i lov eller i medhold av lov, jf. offentleglova § 13 første ledd.

(12) Barnevernstjenestens taushetsplikt er regulert i barnevernsloven § 13-1. Utgangspunktet er at forvaltningslovens alminnelige regler om taushetsplikt kommer til anvendelse, jf. bestemmelsens første ledd. Det følger av forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1 at forvaltningen har taushetsplikt om «noens personlige forhold». Dette omfatter ikke enhver opplysning om enkeltpersoner. Det må dreie seg om opplysninger som det er vanlig å ville holde for seg selv, se NOU 2003:30 Ny offentlighetslov punkt 18.3.1.

(13) Forvaltningsloven § 13 annet ledd regner opp opplysninger som i utgangspunktet ikke skal anses som personlige. Bestemmelsen lyder:

«Som personlige forhold regnes ikke fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted, med mindre slike opplysninger røper et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlige. [...]»

(14) Opplysningene som er nevnt anses isolert sett ikke å gjelde «noens personlige forhold». Dersom opplysningene «røper et klientforhold [...] som må anses som personlig», vil de likevel være underlagt taushetsplikt. At slike opplysninger er underlagt taushetsplikt, følger direkte av barnevernsloven § 13-1 annet ledd første punktum. Annet ledd lyder:

«Taushetsplikten omfatter også opplysninger om fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted. Opplysning om oppholdssted kan likevel gis når det er klart at det ikke vil skade tilliten til barnevernet å gi slik opplysning».

(15) Barnevernsloven 2021 § 13-1 er i hovedsak en videreføring av barnevernloven 1992 § 6-7. Om forholdet mellom forvaltningsloven § 13 annet ledd og barnevernloven 1992 § 6-7 annet ledd står det i Prop. 133 L (2020-2021) punkt 19.1.1.1 følgende:

«I motsetning til forvaltningsloven omfatter taushetsplikten etter barnevernloven alltid opplysninger om fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted, jf. § 6-7 annet ledd. Dette innebærer at taushetsplikten etter barnevernloven omfatter alle opplysninger som kan knyttes til bestemte personer, uavhengig av om opplysningene i det konkrete tilfellet regnes som personlige eller ikke. Dette innebærer blant annet at informasjon om at barnevernstjenesten har mottatt en bekymringsmelding eller åpnet en undersøkelse er underlagt taushetsplikt. Det fremgår imidlertid av bestemmelsen at opplysning om en klients oppholdssted likevel kan gis når det er klart at det ikke vil skade tilliten til barnevernstjenesten, institusjonen eller senteret for foreldre og barn å gi slik opplysning.»

(16) Under henvisning til ovennevnte sitat fra forarbeidene, viser Statsforvalteren til at det etter deres vurdering ikke er klart at innsyn i dokumentets opplysninger «ikke vil skade tilliten til barnevernstjenesten». Ombudet bemerker derfor for ordens skyld at tillit til barnevernstjenesten er viktig, men at det ikke er et relevant hensyn i vurderingen av om opplysninger er underlagt taushetsplikt i medhold av barnevernsloven § 13-1. Hensynet er imidlertid relevant i vurderingen av om opplysninger om noens «oppholdssted» skal utgis i medhold av barnevernsloven § 13-1 annet ledd, annet punktum, til tross for at opplysningen i utgangpunktet er underlagt taushetsplikt.

(17) Statsforvalteren mener opplysninger om navn, fødselsdato og personnummer for partene i saken er underlagt taushetsplikt. Dette er ombudet enig i.

(18) Statsforvalteren mener også at «avsender av dokumentet [skal] sladdes, da dette indikerer bostedskommune for vedkommende dokumentet omhandler».

(19) Taushetsplikten gjelder opplysninger om «noens personlige forhold», jf. barnevernsloven § 13-1, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1. I Prop. 133 L (2020-2021) punkt 19.1.1.1 står det at taushetsplikt etter barnevernloven «omfatter alle opplysninger som kan knyttes til bestemte personer». Bestemmelsen forutsetter altså at opplysningene kan knyttes til bestemte personer. At avsenderkommunen har svart på et brev om innhenting av opplysninger i en sak etter barnevernsloven, er isolert sett ikke en opplysning som kan knyttes til bestemte personer. Det fremgår ikke av begrunnelsen i vedtaket eller svaret på undersøkelsen at opplysningene om avsenderkommune, sammenholdt med andre opplysninger, kan knyttes til bestemte personer så lenge opplysningene om navn, fødselsdato og personnummer er unntatt fra innsyn. Slik saken er

opplyst, mener ombudet derfor det er tvil om opplysninger om avsenderkommune i denne saken er underlagt taushetsplikt.

(20) Statsforvalteren mener videre at opplysninger om «bakgrunnen for innhenting av opplysningene og de spesifikke punktene opplistet i brevet, som avsender ønsker svar på», er underlagt taushetsplikt. Det vises til at opplysningene «gir et bilde eller en indikasjon på hva som er bakgrunnen for innhenting av opplysningene». Statsforvalteren presiserer at opplysningene ikke kan knyttes til bestemte personer, og ombudet er enig i dette. Opplysningene vil da heller ikke være underlagt taushetsplikt etter barnevernsloven § 13-1.

(21) Endelig mener statsforvalteren at saksbehandlers telefonnummer kan unntas fra innsyn, fordi barnevernsansatte er særlig utsatt for hets og lignende. Saksbehandlerens telefonnummer er en opplysning som kan knyttes til en offentlig ansatt, men kan ikke knyttes til konkrete personer i lovens forstand. Barnevernsloven § 13-1 skal verne om privates interesser. Den skal ikke verne offentlige interesser, se Lindbo, Barnevernrett (6. utgave 2012) side 166-167. Heller ikke saksbehandlerens telefonnummer er en opplysning som er underlagt taushetsplikt etter barnevernsloven § 13-1.

Konklusjon

(22) Sivilombudet mener opplysninger om bakgrunnen for innhenting av opplysningene og de spesifikke punktene opplistet i brevet, samt saksbehandlers telefonnummer, ikke er opplysninger underlagt taushetsplikt etter barnevernsloven § 13-1. Videre mener sivilombudet det er tvil om opplysninger om avsenderkommunen er underlagt taushetsplikt etter bestemmelsen. Det er derfor også tvil om dokumentet kan unntas fra innsyn i sin helhet, jf. offentleglova § 12 bokstav c.

(23) Ombudet ber Statsforvalteren behandle saken på nytt i tråd med det som fremgår ovenfor, og om å bli orientert om utfallet av den nye behandlingen.

2.5.2024 (2024/615)